

Medische First Responder Training voor humanitaire hulpverleners en vrijwilligers

Eerste hulp traumazorg, evacuatie, samenwerking

In 2024 zullen we opnieuw verschillende medische eerste hulp trainingen geven aan **civiele humanitaire vrijwilligers** die Oekraïne helpen, vooral voor diegenen die naar risicogebieden gaan.

Humanitaire vrijwilligers zijn een zeer belangrijk onderdeel van de hulpketen in Oekraïne. Meer dan 40% van Oekraïners is afhankelijk van een of andere vorm van humanitaire hulp: van voedsel en kleding tot medische hulpgoederen en generatoren. Het Russische leger blijft het land onverminderd bestoken met raketten, drones en artillerie en schuwt hierbij niet de civiele infrastructuur, ziekenhuizen of andere burgerdoelen. Veel humanitaire vrijwilligers bieden hun hulp aan vanuit liefdadigheid, maar zijn vaak niet of nauwelijks voorbereid op eventuele (medische) noodgevallen. Vooral de kleinere en startende NGO's hebben geen structurele plannen of middelen voor om hun vrijwilligers hierop voor te bereiden. Het kan zo maar zijn dat ze getuige zijn van een beschieting of explosie, of daar zelfs direct bij betrokken raken. Ondanks dat de “full-scale invasion” in Oekraïne al 2 jaar duurt is het risico voor hulpverleners niet minder geworden: in 2023 kwamen 14 hulpverleners om het leven, ten opzichte van 4 in 2022.

Onze Missie

Onze missie is om training te geven aan burgervrijwilligers uit Nederland (en andere landen) die naar Oekraïne reizen voor humanitaire missies in acute medische hulpverlening (first responder care). We geven dezelfde trainingen ook in Oekraïne aan mensen die daar werken voor lokale of internationale NGO's. Tijdens een tweedaagse cursus behandelen we essentiële voorbereidingen en bewustwording van potentiële risico's, het waarborgen van eigen veiligheid en dat van het team, communicatie en samenwerking, en basale medische acties die men kan ondernemen om levensbedreigende verwondingen bij henzelf of anderen

snel te herkennen en te behandelen. Het primaire doel van de medische handelingen is het stabiliseren en in veiligheid brengen van het slachtoffer zodat deze in ieder geval een kans maakt om het te overleven totdat gespecialiseerde medische hulpverleners de zorg over kunnen nemen. Dit is wel iets heel anders dan de standaard EHBO-cursus, en combineert elementen van

de TECC (tactical emergency casualty care, zoals dit toegepast wordt door ambulance-diensten) en HEAT (hostile environment awareness training, zoals wordt gegeven aan medewerkers van grote NGO's en ambassades). De inhoud van de cursus is (door)ontwikkeld voor de situatie in Oekraïne maar de principes die worden aangeleerd zijn toepasbaar in een breed scala van andere situaties, bijv. een verkeers- of bedrijfsongeval.

Wie zijn wij?

Wij zijn een team van vrijwilligers met verschillende achtergronden die sinds het begin van de invasie betrokken zijn bij vrijwilligerswerk en het bieden van hulp aan Oekraïne.

Lennart (<https://www.linkedin.com/in/tfrc/>) is een praktiserend cardioloog, met speciale interesse in outdoor/wilderness first aid en TECC. Hij is sinds maart '22 meerdere keren naar Oekraïne gereisd om hoogwaardige medische hulpmiddelen te leveren. Gedurende het eerste jaar van de invasie kwam hij tot de ontdekking dat er een grote behoefte bestond aan kennis en vaardigheden in medische first responder care voor burgers en humanitaire vrijwilligers. Na eerst zelf verder getraind te zijn in TECC en first responder care heeft hij met hulp van B. en anderen deze trainingsmodule opgezet.

B. is voormalig Special Forces Medic bij 11 Luchtmobiele Brigade, en al 20 jaar ambulance-verpleegkundige. V. was Medic bij het Korps Commandotroepen en is ambulance-chauffeur en reservist. We werken samen met professionele trauma-acteurs die grimeren en acteren in de simulatie-scenarios.

First responder care

De (medische) handelingen die een first responder kan doen, kunnen het verschil maken tussen leven of dood. Deze omvatten onder andere:

- situationeel bewustzijn, veiligheidsmaatregelen,
- behandeling van bloedingen: aanbrengen van een tourniquet, het inpakken van een wond met gaas en het aanbrengen van een traumadrukverband,
- basis luchtwegmanoeuvres, lichaamshoudingen,
- Beoordeling van de patiënt en preventie van onderkoeling

We laten verschillende manieren zien om dit te doen met verschillende materialen. Deze handelingen worden getraind in statische oefeningen maar ook in dynamische scenario's onder verschillende omstandigheden (binnen, buiten).

De medische handelingen volgen het M.A.R.C.H.-algoritme, wat staat voor **Massive morrhage (ernstige bloeding), Airway (luchtwegen), Respiration (ademhaling/longen), Circulation, and Hypothermia & Head injury (onderkoeling en hersenletsels)**. Voor meer informatie zie <https://traumakitsvoorOekraïne.nl/>.

Het algoritme kent een aantal onderdelen waarbij een canule of naald kan worden ingebracht bij een patiënt. Deze stappen worden wel benoemt, maar niet getraind, omdat ze volgens de lokale wetgeving een “voorbehouden handeling” zijn en alleen door gekwalificeerd medisch personeel mogen worden uitgevoerd.

Evacuatie, communicatie, veiligheid

Naast de initiële behandeling en evaluatie trainen we hoe we een gewonde naar een veilige(re) plaats kunnen vervoeren. Dit kan getraind worden onder verschillende omstandigheden, afstanden en over obstakels. Hierbij wordt een plek gezocht waar de rest van het onderzoek en behandeling van de gewonde kan plaatsvinden, en mogelijk waar de

ambulancediensten naartoe kunnen komen om de patiënt over te nemen. Dit hele proces vergt een goede en duidelijke communicatie binnen het team, met onbekenden en met de ambulance-dienst. Hiervoor trainen we verschillende methodes waaronder de “back-brief” of “closed-loop communication” en het MIST-AT acroniem. We behandelen ook wat je kan doen bij een situatie waarin men onder vuur komt te liggen, en basale veiligheidsinstructies voor het verplaatsen door mogelijk onveilig terrein.

Je komt hopelijk nooit in een gevaarlijke situatie terecht, maar mocht het toch gebeuren dan helpt het om enigszins voorbereid en getraind te zijn. Dit helpt primair om niet door de stress te bevriezen of in paniek te raken, waardoor je in nog meer problemen komt. Eigen veiligheid eerst, dan die van je team en daarna kun je mogelijk hulp bieden aan anderen. Denk aan de situatie in de onderstaande afbeelding, waar een politieagent aanwezig is, maar hij helpt niet, en de burger probeert een tourniquet of verband te maken met een riem of doek. Ook zijn de direct zichtbare wonden misschien niet de ergste. Er loopt ook een bloedspoor uit de romp, wat kan duiden op een wond aan de borst. Het leren van een gestructureerde aanpak kan helpen levens te redden en biedt een belangrijk handvat om op terug te vallen in stressvolle situaties.

De opleiding wordt gratis gegeven, zonder enig commercieel belang, en op vrijwillige basis. Wel vragen wij u vriendelijk om uw **vrijwillige donaties**. We zullen deze gebruiken om basiskosten te dekken, zoals vervoer, huur van het terrein en trainingsmateriaal voor de trainingen in Oekraïne. Eventuele overtollige fondsen zullen worden gebruikt om medische spullen en traumakits te kopen voor humanitaire vrijwilligers in Oekraïne. Doneren kan hier:

<https://whydonate.nl/en/fundraising/first-responder-tccc-training-ukraine>

.....